

ارزیابی آموزش ترجمه عربی با روش بحث گروهی (مطالعه موردی دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان کاشان)

چکیده

مقدمه: در مقاله حاضر، آموزش و یادگیری، متون ترجمه شده از عربی به فارسی با روش بحث گروهی، مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است.

روش مطالعه: پس از مطالعه انواع روش‌های یادگیری و باتوجه به تأثیر خاص روش «بحث گروهی» نسبت به سایر روش‌های دیگر یادگیری که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ بنابراین پس از مطالعه متون ترجمه شده و مقالات مربوطه و مقایسه آن‌ها و به‌کارگیری روش بحث گروهی در مدارس شهرستان کاشان به‌صورت آموزش حضوری و مجازی به کار گرفته شد.

هدف از این پژوهش: شناخت ابعاد فرهنگی و فردی و شناختی دانش‌آموزان در یادگیری درس عربی بود که با مقایسه دروس و دانش‌آموزان مدارس مختلف با یکدیگر که به نتایج کاربردی مهمی منجر شد. تحقیقات در بستر کلاس و با کمک روش‌های نوین آموزشی و اصول تعلیم و تربیت و سند تحول آموزش انجام شده است.

روش پژوهش: در این مقاله سعی شده با مقایسه ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی خانواده‌های دانش‌آموزان مختلف پرداخته شود و میزان تأثیر آن‌ها را در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه اول، شهرستان کاشان با روش‌های میدانی و آزمون‌های مختلف انجام شده است. برای این منظور منابع و مقالات متعددی مطالعه شده و با استفاده از آن‌ها به شرح و توصیف روش «بحث گروهی» پرداخته شده است.

نتیجه‌گیری: در این مقاله به اهمیت سنجش و ارزیابی روش یادگیری به روش بحث گروهی نسبت به روش‌های دیگر یادگیری باتوجه به نمونه‌ها و مثال‌های گوناگون درباره موضوع آموزش و چگونگی یادگیری درس عربی در فضای مجازی و روش‌ها و شیوه‌های گوناگون یادگیری در این فضا و باتوجه به معضلات و نقاط قوت این شیوه، نسبت به سایر شیوه‌های دیگر، به نتایج مطلوب و مطالعات کاربردی مفیدی که حاصل شده است در این مقاله بررسی می‌شود. بابررسی روش آموزش مجازی و به‌کارگیری آن در تدریس به مزایا و معایب این روش و هم چنین کارآیی این روش در بحث تعلیم و تربیت پرداخته شده است.

واژه‌های کلیدی: آموزش ترجمه عربی، آموزش حضوری و غیرحضوری، روش بحث گروهی، معضلات فرهنگی و اجتماعی، اقتصادی

The Evaluation of Arabic Translation Training Using Group Discussion Method: A Case Study of Secondary Students in Kashan County

Abstract

Introduction: This study attempted to evaluate the teaching and learning process through which texts are translated from Arabic to Persian using group discussion.

Method of study: After examining different learning styles and concerning the specific impact of "group discussion" compared to other methods of learning, it was concluded that the method above is of special importance; therefore, after studying the translated texts and papers, the group discussion method was applied in the schools of Kashan County both virtually and in person.

Objectives: This study aimed to recognize the students' cultural, individual, and cognitive aspects in learning Arabic lessons; it led to significantly important results by comparing different lessons and students from different schools. The research was conducted in a class based on modern educational methods, principles of education, and the education transformation document.

Research method: It was attempted in the present study to compare the cultural, social, and economic characteristics of families of different students as well as their effect on the educational progress of students in junior secondary schools in Kashan County. It was conducted using field study and various tests. To this end, various resources and papers were studied, and then the "group discussion" method was described.

Conclusion: The present study investigated the importance of evaluating the learning process by using group discussion over other learning methods. Regarding different examples of Arabic learning methods in cyberspace and various kinds of learning in this space, as well as the strengths and weaknesses of the method, useful results were obtained. Examining the virtual training method and applying it in teaching showed the advantages and disadvantages of this method and its efficiency in education.

Keywords: Arabic translation training, Virtual and in-person education, Group discussion method, Cultural, social, and economic problems

تاکنون پژوهش‌هایی متعددی در رابطه با روش‌های آموزش ترجمه عربی به فارسی در مدارس مختلف ایران به روش‌های گوناگون (یادگیری محور، روش پیمایش، پژوهش میدانی و روش دستور - ترجمه و...) انجام شده و راهکارهایی هم ارائه شده است؛ ولی تاکنون هیچ پژوهشی درباره روش "بحث گروهی" انجام نگرفته است و به نقاط ضعف و قوت آن نپرداخته است؛ لذا در ابتدا به شرح واژه ترجمه و ضرورت آن و ترجمه خوب می‌پردازیم.

1. ترجمه چیست؟ رایج‌ترین معنا و تعریف از ترجمه عبارت است از: برگرداندن متن نوشته شده از یک‌زبان به زبان‌های دیگر که بتوان از متن به دست آمده، برداشت‌ها و محتوا و فرهنگ و مفهوم متن اصلی (منبع) را در متن جدید قابل استناد باشد و برای خواننده قابل درک باشد. ترجمه به روشی اطلاق می‌شود که برای ارتباط ملل مختلف جهان که با میراث و فرهنگ‌های گوناگون که در حال هم‌زیستی با یکدیگر هستند، استفاده می‌شود؛ علاوه بر این، شیوهٔ چیدمان واژگان و پیوند بین آن‌ها برای ایجاد معادل‌سازی در زبان مقصد، با یکدیگر متفاوت است. به همین دلیل مترجم باید نهایت تلاش خود را برای شیوا و روان‌سازی متن اصلی برای خواننده در متن ترجمه شده انجام دهد.

2. چرا ترجمه ضروری است؟ زمانی که بخواهیم مفاهیمی را به کسانی برسانیم که مورد نیاز آن‌هاست، اما درکی از آن ندارند و زبان اصلی برای آن‌ها گویا نیست. برای تسهیل در ارتباط بین جوامع مختلف و تبادل فرهنگی و علمی نیازمند ترجمه با روش و اصول صحیح هستیم. با توجه به این که زبان عربی زنده و پویاست و ملل زیادی با آن تکلم می‌کنند، ضرورت یادگیری آن بر هیچ‌کس پوشیده نیست و همچنین نزدیکی، آمیختگی و اشتراک بی‌ظنیری که میان زبان عربی و زبان فارسی وجود دارد، نشان از عمق ارتباط وسیع صاحبان این دو زبان با یکدیگر دارد. به برکت دین مبین اسلام، کتاب آسمانی، فرهنگ و میراث گران‌بهای اسلامی از جمله: قرآن، تفسیر، تاریخ، احادیث و... زدودن غبار جهل از اذهان مردم نسبت به این تمدن درخشان، راهی جز فراگیری زبان عربی برای ما وجود ندارد [7].

ترجمه خوب، ترجمه‌ای است که بتواند، همان تأثیر متن اصلی را در خواننده بگذارد. برای انتقال این تأثیر، رعایت سبک و اسلوب نویسنده، اهمیت زیادی دارد. اما هدف همهٔ متون، تأثیرگذاری بر خواننده نیست. مثلاً هدف یک متن فلسفی یا حقوقی، انتقال معناست و هدف از یک متن خبری یا گزارشی، اطلاع‌رسانی به خواننده است [8].

پیشینه پژوهش

پژوهش‌هایی تاکنون در رابطه با آموزش ترجمه عربی در مدارس ایران انجام شده و راه‌کارهایی مطرح شده است. که از میان این پژوهش‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

عیسی متقی زاده و همکاران [1] پژوهشی با عنوان «میزان استفاده دبیران از راهبردهای تدریس متون کتاب عربی دوره پیش‌دانشگاهی» انجام داده است. هدف این پژوهش بررسی و نقد میزان استفاده روش راهبرد تدریس در متون کتاب عربی می‌باشد که برای به دست آوردن اطلاعات و دیدگاه‌ها از روش پیمایش استفاده شده است. بر اساس یافته‌های پژوهش پاسخ‌های دانش آموزان و معلمان اختلاف معنادار دارد که به دلیل شیوه نادرست معلمان از راهبردهای تدریس بوده است که باعث درکی ضعیف از سوی دانش آموزان از درس عربی شده است.

عیسی متقی زاده و همکاران [2] مقاله‌هایی تحت عنوان «بررسی موفقیت بخش کارگاه ترجمه در کتاب‌های عربی دوره دبیرستان از دیدگاه معلمان و دانش آموزان شهرستان درود» نگاشته‌اند. هدف این مقاله، بررسی میزان موفقیت بخش

متون با استفاده از یک پژوهش میدانی است. که نتایج آن مربوط به روابط معلم‌ها و دانش‌آموزان بوده است و نظرات هر گروه (دانش‌آموز و معلم) برای یکدیگر مطرح شده است.

سید علاء تقی زاده [3] پژوهشی با «عنوان طراحی الگویی برای دانش‌آموزان مهارت ترجمه از عربی به فارسی و برعکس انجام داده است». هدف اصلی این پژوهش به شرح زیر است: ارائه برنامه‌ای مناسب جهت آموزش مهارت ترجمه به ویژه ترجمه متون مطبوعاتیاز عربی به فارسی برعکس برای دانشجویان فارسی‌زبان مقطع کارشناسی زبان و ادبیات عربی دانشگاه‌های ایران است که در تحقیق موردنظر عناصر مختلف مرتبط با آموزش ترجمه عربی (شیوه تدریس، محتوای تدریس، سرفصل دروس و اهداف تدریس) مورد بررسی شده است.

محمد اجاقی [4] پایان‌نامه‌ای تحت عنوان «نقد و بررسی کتاب‌های دوره راهنمایی بر اساس روش دستور ترجمه انجام داده است. که هدف پژوهشگر ذیل مقاله به آن پرداخته است به این ترتیب می‌باشد: این پژوهش که برداشتن گامی کوچک در راستای تحقق اصل شانزدهم قانون جمهوری اسلامی ایران است، که در آن بر آموزش عربی در مدارس ایران تأکید شده است به همین منظور پژوهش موردنظر خواسته با استفاده از یافته‌های این علم، خود را با کسائی هم‌داستان نماید که دنبال تحوّل روش‌های آموزش زبان عربی در مدارس ایران هستند. که از اهم نتایج تحقیق، نظریه زبانی و یادگیری در روش دستور-ترجمه و کتاب‌های عربی گنجانده نشده‌است و هم چنین کتاب‌های عربی در بخش نظریه یادگیری همانند دستور-ترجمه به یادگیری حفظ محور باوردارند.

مریم مقبولی [5] پژوهشی با عنوان «بررسی تحولات آموزش زبان عربی در مدارس متوسطه دوم وفاق‌های پیش رو از انقلاب اسلامی تاکنون» انجام شده است. که هدف، بررسی روش‌های رایج آموزش زبان عربی بوده است. که در آن رویکرد فهم متن با اولویت متون دینی و تسهیل و جذابیت که همراه با کاهش موضوعات قواعدی در کتاب‌های درسی است.

بیان مسئله

در این مقاله، اهداف مورد بررسی قرار خواهد گرفت که به روش بحث گروهی و کاربرد آن در ترجمه عربی، در دوره متوسطه اول مطرح شده چه خواهد بود؟ و چرا روش بحث گروهی همانند سایر روش‌های تدریس نیازمند پژوهش و ارزیابی است و کاربرد آن در مباحث آموزشی چگونه مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد؟ جامعه آماری پژوهش، دانش‌آموزان دوره متوسطه اول کاشان هستند که با روش بحث گروهی در درس ترجمه عربی، مورد بررسی قرار می‌گیرند. هدف از طرح این مسئله، ضرورتی است که مورد نیاز آموزش و پرورش است و برای این سازمان حائز اهمیت دانسته و به همین دلیل، همت به نگارش این مقاله گماردم.

روش بحث گروهی چیست؟

این روش، بر فعالیت‌های گروه در امر یادگیری متکی است. فراگیران در این روش، آزادی عمل بیشتری جهت اظهار دیدگاه‌هایشان از جانب معلم کسب می‌کنند، دارند معلم در این روش، نقش هدایت‌گر یا رهبر بحث را ایفا و چگونگی قرارگرفتن فراگیران را در برابر همدیگر تنظیم می‌کند؛ البته معلم در این روش کم‌تر شرکت می‌کند و در صورت لزوم سؤال طرح می‌کند و سعی در ایجاد ارتباط مناسب بین اعضا در جلسه بحث گروهی دارد. در این روش، معلم از قبیل سؤالات استدلالی را که نیاز به قضاوت، مقایسه یا تجزیه و تحلیل یا تحقیق و بررسی داشته باشد، طراحی می‌کند و در

جلسه بحث گروهی مطرح می‌نماید. روش بحث گروهی گفت‌وگویی است سنجیده و منظم درباره موضوع خاص که مورد علاقه مشترک شرکت‌کنندگان در بحث است [9].

آموزش با روش بحث گروهی

برخلاف روش سخنرانی که در آن فعالیت کلامی عمدتاً برعهده معلم است. در روش بحث گروهی دانش‌آموزان با دانشجویان به طور فعال در کارهای کلاسی شرکت می‌کنند. این روش به یادگیرندگان کمک می‌کند تا استفاده از زبان را یاد بگیرند، دیدگاه‌های خود را بیان کنند، عقاید و اندیشه‌هایشان را توجه نمایند، و با نظرها و اعتقادهای دیگران آشنا شوند. این روش برای تحقق یافتن هدف‌های آموزشی، ارزشیابی اندیشه‌های مختلف و ایجاد تحمل و بردباری در برخورد با عقاید دیگران مناسب است [10].

همچنین این روش در درک و فهم مفاهیم پیچیده؛ یادگیرندگان را یاری می‌دهد. یادگیرندگان از طریق همکاری در تفکر، مقابله با اندیشه‌ها، ارائه پیشنهادها، ارزیابی توضیحات و تبیینات مختلف به فهم بیشتر امور توفیق می‌یابند [11].

سؤال‌های پژوهش

سؤال اول: چگونه دانش‌آموزان می‌توانند با کمک روش بحث گروهی به حل مسائل و ترجمه متون عربی در دوره متوسطه بپردازند؟ در این مقاله به اهداف و توصیف روش بحث گروهی پرداخته شده است.

سؤال دوم: چه رابطه‌ای بین روش بحث گروهی با روش‌های دیگر آموزش وجود دارد و با روش‌های دیگر چه نوع ارتباطی وجود دارد؟ در این تحقیق، با برخورد با دانش‌آموزان دوره متوسطه اول و بررسی رفتار آنها به کاربرد این روش و مقایسه آن با دیگر روش‌ها، ارائه کسب نتایج به دست آمده، در این پژوهش به روش مستند به آن پرداخته خواهد شد.

سؤال سوم: آیا این روش در دروس دیگر مورد بررسی قرار گرفته است و چه کاربردهایی داشته است؟

سؤال چهارم: این روش در آموزش و پرورش دیگر کشورهای جهان چه نتایجی داشته است و چه کاربردهایی و چه نتایجی برای دیگر کشورهای جهان خواهد داشت؟

ادبیات نظری

یادگیری، مفهومی است که در موارد بسیاری به کار می‌رود و به نظر می‌رسد که همه آن را می‌شناسند، به شرط آن که به تعریف آن در قالب عبارات علمی ملزم نباشد. با وصف این که ارائه تعریفی دقیق از یادگیری کار آسانی نیست؛ افرادی که با روان‌شناسان و تعلیم و تربیت سروکار دارند باید برداشت صریحی از فرایند یادگیری داشته باشند [9]. یادگیری به تغییراتی اطلاق شده است که بر اثر تجربه به دست می‌آید [9]. البته این تغییرات نباید ناشی از رشد (بلند شدن قد یا اضافه شدن وزن) یا فعالیت‌های غیرارادی و فیزیولوژیک و همچنین تغییرات موقت و زودگذر بر اثر محرک‌ها و داروهای مختلف یا بازتاب‌ها و پاسخ به گرسنگی و درد اشتباه شود [9]. یادگیری فرایندی پیچیده است و متضمن تغییرات درونی نیز هست؛ ولی در بعضی از موارد شاهد تحقق یافتن یادگیری به صورت پاسخ قابل مشاهده‌ای هستیم که از یادگیرنده سر می‌زند. برای مثال: اگر می‌بینیم دانش‌آموزی می‌تواند از جدول ضرب در محاسبات ریاضی استفاده کند. می‌گوییم که

جدول ضرب را یاد گرفته است. یا اگر دانش آموزی توانست در آزمایشگاه اسید کلریدریک تهیه کند. می‌گوییم که درس شیمی را فرا گرفته است. در این موارد می‌توان رفتارهای دانش‌آموز را مشاهده کرد تا ببینیم، چیزی یاد گرفته است یا نه [9]. ارزشیابی آموزشی جزء ذاتی فرایند یاددهی - یادگیری است و از آن نظر برای معلم اهمیت دارد که انبوهی از اطلاعات را برای تنظیم فعالیت‌های بعدی کلاس در اختیار او می‌گذارد. با این توصیف ارزشیابی اغلب مرحله‌ای پایانی به حساب می‌آید و هدف از آن کسب آگاهی از میزان برنامه‌ها یا سیاست‌گذاری‌های آموزشی است و امروزه نیز در فعالیت‌های آموزشی بسیاری از کشورها دیده می‌شود [9].

اهمیت سنجش و ارزشیابی

گفته شده است که ارزشیابی به معنی استفاده از کلیه وسایلی است که در مدرسه به کار می‌رود تا عملکرد دانش‌آموزان اندازه‌گیری شود. این وسایل شامل: پرسش‌های کلاسی، آزمون‌ها و امتحانات کتبی است. همان‌طور که ارزشیابی معمولاً در مورد پیشرفت درسی به کار می‌رود، باید رفتار و نگرش‌های دانش‌آموزان هم اندازه‌گیری شود [9].

چگونگی ارزشیابی دانش‌آموزان

معمولاً ارزشیابی دانش‌آموزان در مورد پیشرفت درسی آنهاست؛ ولی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی فقط یکبار متغیرهای قابل اندازه‌گیری دانش‌آموزان است. سایر متغیرها عبارت‌اند از: ارزشیابی استعدادها، هوش، شخصیت، نگرش و علایق آنها؛ بنابراین، باید درباره هر دانش‌آموز اطلاعات مختلفی به دست آورد تا تصمیمات مختلفی درباره او اتخاذ شود. آزمون‌ها، پروژه‌ها، گزارش‌های شفاهی و مشاهدات مستقیم و غیرمستقیم راه‌هایی برای جمع‌آوری، ثبت داده‌ها و تصمیم‌گیری درباره دانش‌آموزان است. استفاده معلم از آزمون عملکرد نه تنها برای ارزشیابی دانش‌آموز به کار می‌رود؛ بلکه به معلم نیز بازخورد خواهد داد، بازخوردی که در صورت منفی بودن می‌تواند به تغییر راهبردهای معلم در مورد بعضی از دانش‌آموزان یا همه آنها منجر شود. به‌طور کلی، ارزشیابی عملکرد دانش‌آموز، بازخورد ارزشمندی درباره نحوه تدریس معلم در گذشته و نیز رهنمودهایی در مورد تلاش‌های فعلی و بعدی او فراهم می‌کند [9].

ویژگی‌های بحث گروهی مطلوب [12]

شکل‌گیری بحث گروهی از روی شانس یا اتفاقی نیست؛ بلکه نتیجه برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و ارزشیابی است. بحث‌های مفید، نتیجه یک مدیریت مطلوب هستند. معلم باید برای برگزاری یک جلسه بحث گروهی خوب، موارد زیر را رعایت نماید:

1. دلیل گردهمایی را برای دانش‌آموزان شرح دهد.
 2. به دانش‌آموزان درباره کارایی که باید انجام دهند، شرح دهد.
 3. روش کار را به دانش‌آموزان بیان کند.
 4. درباره مواردی که نیاز خواهند داشت شرح دهد.
- پس از پایان بحث گروهی باید چهار نکته زیر را در نظر گرفت:

1. خلاصه کردن نکته‌های مهمی که افراد گروه ارائه داده‌اند.
2. تقویت مواردی از یافته‌های بحث گروهی که بیشترین ارتباط را با هدف دارند.
3. آگاه کردن دانش‌آموزان را برای استفاده از نتایج بحث در عمل
4. ارائه بازخورد گروهی به همه اعضاء و پیشگیری از مخاطب قرار گرفتن یک فرد خاص روی هم رفته از این راه

تاریخچه روش بحث گروهی

در ابتدا دو محقق "مکیچی" و "کولیک" با انجام دادن پژوهش‌هایی دریافته‌اند، روش موضع سخنرانی در اندازه‌گیری‌های مربوط به یادآوری، تفکر سطح بالا، گرایش و انگیزشی نسبت به روش تدریس بحث گروهی در تمامی کشورها و همه ادوار مختلف آموزشی استفاده می‌شود و نتیجه مثبتی به همراه داشته است [12].

مراحل اجرای روش بحث گروهی [12]

مرحله اول) انتخاب موضوع بحث: تلاش برای یافتن موضوع مناسب [موضوعی که بتوان درباره ویژگی‌های متفاوت آن قضاوت کرد] و در انتخاب موضوع بحث باید این معیار را در نظر بگیریم که از طریق بحث باید سطح درک و فهم اجتماعی دانش‌آموزان افزایش یابد و هم چنین یادگرفته‌های پیشین آنها به کار گرفته شود.

مرحله دوم) یافتن زمینه مشترک و تقویت آن: معمولاً این زمینه مشترک را نوعی مطلب خواندنی تشکیل می‌دهد.

مرحله سوم) باید هدف بحث به دانش‌آموزان اعلام شود. از این طریق انرژی گروهی به هدر نمی‌رود و بحث‌ها سامان یافته‌تر ادامه می‌یابند.

مرحله چهارم) تنظیم آرایش کلاس: تلاش برای آرایش منظم صندلی‌های بحث.

مرحله پنجم) هدایت و کنترل جریان بحث: معلم باید تلاش کند وارد جریان بحث شود از گفته‌ها و بحث‌های دانش‌آموزان یادداشت‌برداری کند و مواظب باشد که بحث از مسیر اصلی خود خارج نشده و هم چنین مناقشه به وجود نیاید.

چارچوب نظری

با توجه این که مقاله مورد نظر در ایام کرونا بوده و اینجانب طی یک‌سال گذشته آموزش‌هایی که خدمت دانش‌آموزان عزیز کشور و همشهریانم در بستر فضای مجازی در شبکه ملی تدریس (شاد) بوده است. برای همین فرایند تحقیقاتی به‌غیر از چند هفته ابتدای سال که شهریور ماه سال 99 بوده است. زمانی که دانش‌آموزان به صورت محدود و طی دو هفته به مدرسه می‌آمدند. کلیه فعالیت‌های کلاسی من و همکارانم در فضای مجازی بوده و برای شرایط بحرانی و شیوع ویروس کرونا متأسفانه از حضور دانش‌آموزان در مدارس کشور محروم بودیم و حتی فعالیت امتحانی، درنوبت اول و دوم به غیر از پایه نهم در خرداد ماه 99 حضوری بوده و بقیه دانش‌آموزان دیگر پایه‌ها به‌صورت مجازی بود.

در اینجا با این سؤال‌ها و پرسش‌های پیرامون آموزش فضای مجازی و میزان تأثیرگذاری آن در آموزش دانش‌آموزان به‌خاطر اینکه این شرایط بحرانی برای اولین بار در ایران اتفاق افتاده بود. چه مزایا و معایبی برای آن‌ها داشته است؟ آیا وزارت آموزش و پرورش برای چنین شرایط بحرانی چه میزان سرمایه‌گذاری کرده و چه میزان آمادگی داشته و دارد؟

1. آیا دانش‌آموزان از بستر فضای مجازی به‌خوبی بهره بردند؟

2. آیا فضای مجازی برای دانش‌آموزان مفید بوده است؟

3. آیا فضای مجازی در کنار آموزش حضوری لازم است؟

4. آیا دانش‌آموزان از مضرات فضای مجازی، آگاهی داشته‌اند؟

آیا همه خانواده‌ها در سراسر کشور از آموزش‌های لازم برای استفاده از فضای مجازی برخوردار بوده‌اند؟

در این مقاله طی پژوهش‌های که در سیر مشاهده و پرسش با دانش‌آموزان و با ارزیابی‌ها و آزمایش‌هایی که صورت گرفته است. هدف بهبود آموزش کشور در مقاطع مختلف تحصیل بوده است. در ابتدای با ویروس کرونا آغاز می‌کنم، ویروسی که آموزش و پرورش را مورد تحول بزرگی قرار داده است. با این نظر که برای پیشرفت باید همیشه از دانش و علم و متخصصان و کارشناسان حرفه‌ای و مجرب استفاده کرد.

اگر بخواهم عملکرد دانش‌آموزان را در درس عربی بیان کنم. باید گفت که در سال گذشته تا به حالا که اکثر تدریس پیرامون فضای مجازی اتفاق افتاده است، دچار لغزش‌هایی در سیستم آموزشی در بعضی از مدارس شده بودیم. اما همکاران طبق تجاربی که طی چند سال اخیر با همکاری با کادر محترم مدرسه پیگیر امور آموزشی دانش‌آموزان در درس مختلف بودند. در مدارس برنامه‌ریزی‌هایی هوشمندانه صورت گرفته و همگی تلاش می‌کردند که در تمام امور به بهبود آموزش دانش‌آموزان کمک کنند. تا به شیوه‌های مختلف آموزش منظم و همچنین حضور دانش‌آموزان در کلاس در زمان محدود، بسیار مهم و ضروری بود. چرا که در بعضی از کلاس‌ها با توجه به شرایطی که داشتند نیازمند دقت بیشتری از سوی معلم و کادر مدرسه بود. بچه‌ها برای فضای مجازی بسیار مشتاق بودند یا در بعضی از مدارس هنوز بعضی بچه‌ها عضو کلاس درسی نشده بودند، برای همین نیازمند ساختار بیشتری از سوی مدرسه بود.

منظور از ساختار در این جا چیست؟ منظور این است که نیازمندی‌های عاطفی و روانی دانش‌آموزان از هر لحاظ بررسی و ارزیابی شود هم در نظام کل و جزء آموزش و پرورش که به همین منظور نیازمند برنامه‌ریزی‌های هوشمندانه و هدفمند در ساختار آموزش و پرورش هستیم و دولت نیز همکاری‌های لازم با پروژه‌های بلندمدت و اختصاص بودجه مالی بیشتر به این وزارتخانه برای رشد و شکوفایی نیروی انسانی آینده کشور سهم به سزایی را ایفا کند تا بتواند در سطح بین‌الملل و جهانی همتای دیگر دولت‌ها در بحث آموزش و آموزش عالی قرار بگیرد که به تقویت شاخص‌های اقتصادی و آموزش و رشد و بهره‌وری کشور با نگاه و چشم‌انداز بلندمدت کمک کنند که موارد مطرح شده؛ نیازمند بررسی و علم و دانش کافی متخصصین و دانشمندان هست. یکی از معضلاتی که در این جا مطرح بوده است. سطح دانش معلمان عزیز با فضای مجازی بوده است.

بعضی از معلمان، در بحث آموزش و دانش از توانمندی‌های بسیار بالایی برخوردار بوده‌اند؛ اما متأسفانه در بحث آموزش مجازی از کاستی‌ها و نواقصی برخوردار بوده‌اند. از معضلاتی که در این جا مطرح شده است. در برخی از موارد دانش‌آموزان دچار تنبلی شده و تکالیف و تعهداتی که بر عهده آنها بود را به‌درستی انجام نداده و در کلاس‌ها به‌صورت هدفمند شرکت نکرده‌اند، درس و مباحث مربوط به آن را بی‌بهره می‌انگاشتند و در بعضی از مناطق حاشیه‌ی شهر به دلیل مشکلات مختلف دانش‌آموزان ترک تحصیل کرده و به بازار کار رجوع کرده و از نظر تحصیلات، آینده‌ای مبهم را تعریف کرده و آن را بی‌ارزش و متزلزل در ذهن خود می‌انگاشتند و بعضی از آنها در کنار درس به کارهای مختلف پرداخته و به معیشت خانواده‌های خود کمک می‌کردند. در این جا آموزش و پرورش نیازمند تحولات بنیادین است که نیازمند

کارشناسی‌های لازم همراه با برنامه‌ریزی طولانی مدت است که در راستای شکوفایی آینده باید تلاش‌های بسیار زیادی را انجام داد، این مقاله در چنین شرایطی درباره آموزش در فضای مجازی پرداخته و آن را مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

گونه‌های آموزش از راه دور [13]

پس از بررسی پژوهش‌های انجام‌شده در مورد آموزش مجازی می‌کوشیم در ادامه، برای درک بحث مفاهیم تخصصی این حوزه لازم است توضیح دهم که وفری در سال 2014 آموزش از راه دور را به سه دسته کلی تقسیم کرده است که عبارت‌اند از: 1) دوره آموزشی برخط با دسترسی برای افراد خاص، 2) دوره آموزشی ناهم‌زمان برون‌خط با دسترسی آزاد برای همگان، 3) دوره آموزشی برخط با دسترسی برای افراد خاص که شامل: ارتباط هم‌زمان و برخط است که به سه دسته تقسیم

می‌شود. با بیان دقیق‌تر، مرکز تسهیل پژوهش و نوآوری در سازمان‌های کبک، آموزش مجازی هم‌زمان دارند. در نوع دوم، گروه دانشجویان در یک محل جغرافیایی هستند و این دسته با عده‌ای دیگر از دانشجویان که در محل دیگری هستند، ارتباط مجازی دارند دوره آموزشی برخط با دسترسی آزاد برای همگان شامل: ارتباط ناهم‌زمان است و در آن، دوره‌های آموزشی برون‌خط برگزار می‌شود. دوره آموزشی برخط خود خوان منابع آموزشی شامل: فیلم‌ها و منابع آموزشی برخط را در برمی‌گیرد. آنچه گفتیم در طرح‌واره زیر مشاهده می‌شود:

شکل 1. آموزش مجازی

همان‌طور که گفتیم، آموزش از راه دور گونه‌های متعددی دارد، شایسته است که با انواع امکاناتی که فناوری‌ها در اختیار ما می‌گذارند، بیشتر آشنا شویم. کلاس مجازی برخط گونه‌ای از آموزش از راه دور نیست که در آن، فراگیران تنها

به منابع چند رسانه‌ای دسترسی مجازی برخط مستقیم دارند. کلاس مجازی به صورت شبکه دو یا چند کلاس نیست که در آن استادان و فراگیران با هم ارتباط داشته باشند و مشارکت کنند و یک وینار مجازی است و فراگیران تنها در یک جلسه‌ای در آن از حضور استاد و درس و بحث بهره‌مند می‌شوند و با کلاس مجازی متفاوت است. در آموزش‌های زبان‌ها، هم‌زمان به دلیل امکانات فناورانه، دارای سه ویژگی اساسی دارد که عبارت‌اند از:

1) حضور هم‌زمان زبان‌آموزان و مدرس در یک پلت‌فرم، 2) نمایش در دسترس بودن آن‌ها، 3) استفاده از محتواهای آموزشی به صورت برخط این سه ویژگی کلاس حضوری تداعی می‌کند؛ با این تفاوت که در کلاس مجازی، خلاف کلاس‌های سنتی به صرفه‌جویی در هزینه‌های آموشد و زمان توجه می‌شود. محورهای فناورانه و آموزشی در دوره‌های مجازی فناوری نقش مؤثری در ارتباط هم‌زمان زبان‌آموزان و مدرسان زبان دارد. به نظر انواع روش‌های ارتباطی در فضای مجازی؛ منابع معناداری هستند. مانند: متن نویسی، صحبت کردن تصویری، ایما و اشاره، عکس و محتوای گوناگونی که به گفت‌وگوی هم‌زمان و تعامل بین زبان‌آموزان و با یکدیگر و با مدرس منجر می‌شود؛ بنابراین می‌توانیم، بگوییم که روش‌های ارتباطی در این کلاس‌ها به دو دسته تقسیم می‌شود: ارتباط کلامی و ارتباط غیرکلامی

برای هر دسته می‌توانیم از امکانات موجود بر روی پلت فرم استفاده کنیم که عبارت‌اند از: ارتباط شنیداری، دیداری و ارتباط دیداری و ارتباط نوشتاری.

در دنیای رایانه "پلت فرم" سیستم عاملی است که با آن مجموعه‌ای از برنامه‌ها و نرم‌افزارها اجرا و پشتیبانی می‌شوند. پلت فرم "آدوب کانکت" امکان کلاس هم‌زمان را فراهم و فضای کلاس حضوری را بازسازی می‌کند. درحالی‌که برنامه "اسکایپ" لزوماً هدف آموزشی ندارد و برای برقراری ارتباط صوتی و تصویری به وجود آمده است. ارتباط هم‌زمان و بازسازی فضای کلاس حضوری سخن می‌گوییم، ارتباط کلامی شفاهی بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد.

به همین دلیل شایسته است که دستیاران فنی، امکاناتی نظیر: میکروفون و اتصال به اینترنت را برای زبان‌آموزان پیش از کلاس‌ها در پلت فرم بررسی کنند.

روش‌شناسی مطالعه میدانی

پژوهش حاضر از گونه‌ی مصاحبه و آزمایش است و از راه پس‌آزمون با گروه کنترل انجام شده است.

شرکت‌کنندگان در پژوهش

در این مطالعه کوشیده شده از نمونه متجانس استفاده شود تا از نقش عوامل دیگر کاسته شود. به این ترتیب آزمودنی‌های این پژوهش از مدرسه‌ای واقع در شهرستان کاشان بود که به صورت تصادفی انتخاب شدند. در این پژوهش با انتخاب دانش‌آموزان و دسته‌بندی‌ها آنها به گروه‌های مختلف برای رسیدن به درکی صحیح برای ارزیابی صحیح از پژوهش استفاده شده است، در فضای آموزش مجازی، مدارس در سال تحصیلی بر مبنای شبکه شاد و واتساپ می‌باشد که این پژوهش که در پایه‌های هفتم دو مدرسه "سروی" و مدرسه "شهید کاظمی" کاشان انجام گرفته است و میزان پاسخگویی دانش‌آموزان در طی آزمون‌های گرفته شده با یکدیگر مورد بررسی قرار گرفته است.

در این جا بر مبنای جدول تعریف شده است و از صحت میزان شرکت در این دو آزمون گرفته شده و همچنین میزان پاسخ‌گویی دانش‌آموزان به سؤالات، نوع سؤالات و همچنین نوع نحوه‌ی امتحانات در نوبت اول و همچنین کیفیت امتحان آگاهی کسب نمایید.

نمونه سؤالات آزمون (1)

نام: نام خانوادگی: نام پدر: کلاس: هفتم.....	باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان اداره آموزش و پرورش کاشان دبیرستان پسرانه شهید کاظمی (دوره اول)	زمان: 60 دقیقه تاریخ: نام دبیر: زارعی امتحان: نوبت اول شماره: درس: عربی
1- جملات زیر را ترجمه کنید. الف) لِهَذَا الصَّفِّ، نَافِذَتَانِ جَمِيلَتَانِ (1)..... (ب) مَجَالِسُهُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَهُ (0/5)..... ج) الْمَكْتَبَةُ بَعِيدَةٌ وَالْمَدْرَسَةُ قَرِيبَةٌ (1)..... (د) سَلَامَةُ الْعَيْشِ فِي الْمَدَارَاهِ (1)..... ت) الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأَمْهَاتِ (1)..... س) لِمَنْ ذَلِكَ الْجَوَالُ الْجَمِيلُ (1).....		
2- ترجمه ناقص را کامل کنید. (1) الف) الدَّهْرُ يَوْمَانِ، يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيكَ. رَوْزگار دو روز است روزی. و روزی به..... ب) عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. دشمنی دانا. از. نادان است.		
3- فقط واژه‌های مشخص شده را ترجمه کنید. (0/5) الف) آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ .. (ب) أَلْوَقْتُ مِنَ الدَّهْبِ		
4- مترادف و متضاد کلمات داده شده را بنویسید. (0/5) یک کلمه اضافی است (واقف- قریب- لغه) لسان=..... جالس ≠		
5- ترجمه درست را انتخاب کنید. (1) 1- هَذَا الصَّفَّانِ، كَبِيرَانِ. الف: این کلاس، زیباست. (ب): این دو کلاس، بزرگ هستند. () 2- الدُّورَانِ إِلَى الْيَمِينِ مَمْنُوعٌ. الف: چرخیدن به سمت چپ ممنوع است. () ب: چرخیدن به سمت راست ممنوع است. ()		
6- کدام کلمه با بقیه ناهماهنگ است. (0/5) الف: ما () ب: هذه () ج: هل () د: كم () الف: عَیْرٌ () ب: أَطْفَالٌ () ج: كُتُبٌ () د: مِفْتَاحٌ ()		
7- در جمله داده شده جمع مذکر سالم و جمع مکسر و مثنی و اسم اشاره را پیدا کنید؟ (1)		

<p>أولئك الرجال، جالسون عند عالمين.</p>			
<p>8- جاهای خالی را کامل کنید (0/5)</p> <p>الف) خَيْرُ النَّاسِ النَّاسِ. أَنْفَعُ () صَغِيرُ () ب) حُسْنُ الْعَهْدِ عَلَائِمُ الْإِيمَانِ. مِنْ () مَنْ ()</p>			
<p>9- کلمات ستون الف را به ستون ب وصل کنید. (0/5)</p> <p>الف ب كَلَامٌ بَيْنَ شَخْصَيْنِ لِصَلَاةِ عَمُودُ الدِّينِ الصَّفِّ الْحَوَارِ</p>			
<p>10- به سؤالات زیر پاسخ دهید. (2)</p> <p>الف : كَيْفَ حَالُكَ؟ ب: أَيْنَ يَتُّكَ؟ ج: لِمَنْ هَذِهِ السَّيَّارَةُ؟ د: كَمْ أُسْبُوعاً فِي الشَّهْرِ؟</p>			
<p>11- متن زیر را بخوانید و به سؤالات داده شده پاسخ دهید. (1)</p> <p>سَمِير: السَّلَامُ عَلَيْكَ حَمِيدُ: وَ عَلَيْكَ السَّلَامُ ما اسمُكَ؟ اسمی حمید هَلْ أَنْتَ طَالِبٌ؟ نعم أَيْنَ أَسْرَتُكَ؟ هُمْ جَالِسُونَ هُنَاكَ. مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ أَنَا مِنْ إِيرَانَ كَمْ يَوْمًا أَنْتَ فِي كَرْبَلَاءَ؟ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ الف-هل حميدٌ معلمٌ؟ ب- كم يوماً حميد في كربلاء؟ ج- من أين حميد؟ د- أين أسره حميد؟</p>			
<p>12- نام تصاویر زیر را به عربی بنویسید. (1)</p>			
			

نمونه سؤالات آزمون (2)

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی	مدت : 60 دقیقه	مهر آموزشگاه
شماره صندلی:			

تاریخ: / 10 / 99 پایه: هفتم نام دبیر: زارعی	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان اصفهان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان کاشان دبیرستان سروی امتحانات نوبت اول دی ماه 1399	کلاس: سؤالات امتحان عربی
2	1 احادیث زیر را به فارسی ترجمه کنید؟ الف: عَلَيكَ بِمُدَارَاهِ النَّاسِ 0/5 ب: رَبُّ كَلَامٍ كَالْحُسَامِ 0/5 ج: أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ 0/5 د: حَسَنُ السُّؤَالِ، نَصْفُ الْعِلْمِ. 0/5	
3/5	2 جمله های زیر را به فارسی ترجمه کنید؟ الف: تِلْكَ الشَّجَرَةُ بِالْأَثْمَرِ. 0/5 ب: هَاتَانِ الْوَرْدَتَانِ جَمِيلَتَانِ. 0/5 ج: اَوْلَيْكَ الْمَجَاهِدَاتُ، صَابِرَاتٌ. 0/5 د: الْكُتُبُ بِسَاتِنِ الْعُلَمَاءِ 0/5 ر: هَلْ هُنَا اشْجَارُ الْعَنْبِ؟ 0/5 ز: بِلَاءُ الْإِنْسَانِ فِي لِسَانِهِ. 0/5 ژ: فِي كُتُبِ الْقِصَصِ عِبْرٌ لِلْأَطْفَالِ. 0/5	
0/5	3 ترجمه ناقص را کامل کنید. الف: الْعَالِمُ بِالْعَمَلِ، كَالشَّجَرِ بِالْأَثْمَرِ - عالم بی عمل مانند بدون میوه است. ب: هَذَا الرَّجُلُ بَائِعُ الْكُتُبِ - این مرد است.	
0/5	4 ترجمه صحیح را انتخاب کنید. الف: الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحِجْرِ 1- دانش در خردسالی مانند نقش در سنگ است. 2- دانش در بزرگسالی مانند نقش روی سنگ است. ب: الْمُؤْمِنُ قَلِيلُ الْكَلَامِ وَكَثِيرُ الْعَمَلِ 1- مؤمن بسیار سخن و کم کار است. 2- مؤمن کم حرف و پر کار است.	
0/5	5 شماره هر عبارت را مقابل ترجمه صحیح مربوط به آن قرار دهید. الف = مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ 1- کلیدها در کیف ب = مِفَاتِيحُ فِي الْمَحْفَظَةِ 2- چه کسی پروردگار آسمانها و زمین است.	

1	<p>نام هر تصویر را از بین کلمات داده شده بیابید و زیر هر یک بنویسید. « كَنْزٌ - الرُّمَانُ - السَّفِينَةُ - السَّائِقُ »</p> 	6
1	<p>فقط کلمات مشخص شده را ترجمه کنید ؟</p> <p>الف : هَذَا الرَّجُلُ مُدْرَسُ الكِيمِيَاءِ.....</p> <p>ب : الصَّلَاةُ عَمُودُ الدِّينِ.</p> <p>ج : هَذَا حِوَارٌ بَيْنَ سَمِيرٍ وَ حَمِيدٍ.....</p> <p>د : هُنَّ لَاعِبَاتُ فَائِزَاتُ.</p>	7
.5	<p>بین کلمات متضاد # و بین کلمات مترادف = قرار دهید ؟</p> <p>الف : بدایه نهاییب : خَلْفُورَاءَ</p> <p>ج : رَخِيصَهَا لِيَهْدِ : بَسْتَانِ حَدِيْقَه</p>	8
1	<p>در جای خالی گزینه مناسب قرار دهید.</p> <p>الف : قِيَمَةُ الْاِنْسَانِ بِـ 1- عَقْلُهُ 2- سَنَّهُ</p> <p>ب : عِدْدُ اَيَّامِ الْاَسْبُوعِ 1- تِسْعَةٌ 2- سَبْعَةٌ</p> <p>ج: اَنَا. 1- مَلَايِسِي. 2- غَسَلْتُ 2- غَسَلْتُ</p> <p>د: اَنْتِ. 1- اَكَلْتُ 2- اَكَلْتُ</p>	9
0/5	<p>کلمه ناهماهنگ را معلوم کنید ؟</p> <p>الف: نَافِذُهَيَّجَتْهٖ بِاَبْقَرَفَهٗ</p> <p>ب : ثَلَاثَهٗ خَمْسَهٗ شَجَرَهٗثَمَانِيَهٗ</p>	10
/75 0	<p>جمع کلمات داده شده را از داخل پرانتز مشخص کن و معنی آن را بنویسید.</p> <p>الف : رَجُلٌ = (رجال رجلان) =</p> <p>ب : بِنْتٌ = (بنتان بنات) =</p> <p>ج : شَجَرٌ = (أشجار شجرتان) =</p>	11
1	<p>در کلمات زیر جمع مذکر سالم و جمع مؤنث سالم و جمع مکسر را مشخص کنید.</p> <p>فُتْدَقُ () مَعْلَمُونَ () صَالِحَاتُ () عُلَمَاءُ ()</p>	12

75 0	<p>در جای خالی اسم اشاره مناسب بنویسید ؟</p> <p>الف : طالبةٌ مؤدبةٌ (اشاره به نزدیک)</p> <p>ب : وردتان جميلتان (مثنی مؤنث)</p> <p>ج : الرجال ممتازون (اسم اشاره جمع نزدیک) - الف : هولاء ب : هاتان</p>	1 3
0/5	<p>باتوجه به کلمات در هم ریخته جمله بسازید.</p> <p>الف = النَّاسُ - لِلنَّاسِ - أَنْفَعَهُمْ - أَفْضَلُ - (.....)</p> <p>ترجمه : بهترین مردم سودمندترین آنهاست برای مردم.</p> <p>ب = العلماء - عبادة - مجالسة - (.....)</p> <p>ترجمه : همشینی با دانشمندان عبادت است.</p>	1 4
0/5	<p>درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف : إِنَّ الْبَحْرَ مَكَانٌ مَنَاسِبٌ لِلسَّيَّارَاتِ. ()</p> <p>ب : فِي الْبِسْتَانِ أَشْجَارٌ كَثِيرَةٌ ()</p>	1 5
0/5	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p>باتوجه به تصویر به هر سؤال پاسخ کامل دهید.</p> <p>الف : ماهذه؟.....أين السَّيَّارة؟.....</p>	1 6

چگونگی اجرای طرح پژوهش

گروه یک مدرسه شهید کاظمی (هفتم الف) تعداد دانش آموزان 27 نفر

جدول 1. ارزیابی آزمون مدرسه شهید کاظمی (کاشان)

میزان مشارکت در امتحان	میزان مشارکت در امتحان حضوری	میزان پاسخگویی به سؤالات ترجمه	میزان پاسخگویی به قواعد	میزان پاسخگویی به سؤالات درک مطلب
22 نفر	6 نفر	17 نفر کامل جواب دادند	13 نفر کامل جواب دادند	8 نفر کامل جواب دادند.

در گروه یک، مدرسه شهید کاظمی در طول سال تحصیلی روش بنده به این صورت بود با توجه به شرایط حاکم و گسترش ویروس کرونا بر کشور اکثر تدریس‌ها به صورت مجازی بود و در همه کلاس‌ها روش اینجانب به این گونه بود که از هفته قبل به بچه‌ها اعلام می‌کردم برای درس بعد آمادگی داشته باشند و برای این که با ذهنیت کامل سر کلاس حاضر باشند. برای همین همیشه، لغات باید با تجسم ذهنی دانش‌آموز و در منزل آن‌ها مرور و بررسی شود تا هنگام تدریس سردرگم نشوند، قواعد هم طی یک هفته مجزا برای دانش‌آموزان تدریس شده و بعد از آن طی یک هفته نمونه سؤالات به دانش‌آموزان ارائه شده و تمرین‌های هر درس رفع اشکال شده و به دانش‌آموزان بازخورد داده می‌شد.

در گروه یک مدرسه شهید تعداد پاسخگویی دانش‌آموزان به سؤالات کم‌تر است و دانش‌آموزان در طول سال هم نسبت به انجام تکالیف خود بی‌انگیزه بودند. برای آگاهی از وضعیت تحصیلی آن‌ها با کمک کادر و دیگر همکاران فضا و بسترهای لازم برای رقابت و انگیزه بهتر فراهم شده بود تا دانش‌آموزان بتوانند در شرایط بهتری مسئله آموزش و تدریس را پیگیری نمایند. گروه دوم دانش‌آموزان مدرسه سروی (کلاس هفتم) تعداد 31 نفر در مقایسه هر دو کلاس در منطقه جغرافیایی شهرستان کاشان به نتایج کاربردی و مهمی رسیدیم که به شرح ذیل است:

جدول 2. ارزیابی آزمون مدرسه سروی (کاشان)

میزان مشارکت دانش‌آموزان در امتحان	میزان مشارکت دانش‌آموزان در امتحان حضوری	میزان پاسخگویی به سؤالات ترجمه	میزان پاسخگویی به قواعد	میزان پاسخگویی به سؤالات درک مطلب
28 نفر	3	27 نفر	25 نفر	23 نفر

پیگیری و مطالبات خانواده‌های گروه دوم همیشه از من و همکاران مربوط به وضعیت تحصیلی فرزندانشان بالاتر از گروه اول بوده است و برای یادگیری فرزندانشان در درس من مرتباً با بنده و کادر محترم مدرسه در حال پیگیری بودند و از هیچ کوشش و تلاشی برای پیشرفت فرزندانشان دریغ نکرده و دنبال وضعیت تحصیلی فرزندانشان بوده و با معلمان در ارتباط بودند و برای آینده فرزندانشان برنامه‌ریزی‌های بلندمدت‌تری می‌کردند و خواستار پیگیری‌های بیشتر معلم‌ها و کادر مدرسه برای وضعیت تحصیلی فرزندانشان بودند. در آزمون‌های گرفته شده در تمامی کلاس‌های من و دیگر همکاران میزان مشارکت گروه اول در مقایسه با گروه دوم بسیار کم‌تر بوده و نسبت به تکالیف و موارد امتحانی و مطرح شده در کلاس بی‌انگیزه‌تر بودند و به همین دلیل باعث تفاوت زیادی بین آنها شده بود. برای درک بهتر شرایط هر دو گروه معیارهای امتحانی و موارد مطرح شده کاملاً صحیح و علمی تر بوده که باعث تفاوت هر دو گروه در سطح آزمایشی یکسان شده است. برای اینکه موارد مطرح شده دقیق و کامل تر بوده‌اند.

یافته‌های پژوهش

در این مقاله تلاش شده با طرح فرضیه و آزمایش‌های میدانی صورت گرفته به این اصل و موضوع پرداخته شود که به بررسی داده‌ها و اطلاعات ذیل بپردازیم:

فرضیه اول: میزان پاسخگویی دانش‌آموزان در فضای مجازی و توجه آنها به محتوای آموزشی و درسی و میزان انگیزه‌ها آنها برای فراگیری درس عربی، با توجه به اهمیتی که این درس در آینده تحصیلی دانش‌آموزان دارد.

فرضیه دوم: بررسی شرایط روحی و روانی خود دانش‌آموز و هم‌چنین وضع مالی دانش‌آموز در پیگیری درس عربی و دیگر درس‌ها و هم‌چنین شرایط کار و معیشت خانواده دانش‌آموز در سرنوشت دانش‌آموز و هم‌چنین آینده و چشم‌انداز تحصیلی و شغلی دانش‌آموز نقش به‌سزایی دارد یا نه؟ بررسی چالش‌های زندگی دانش‌آموزان و مسائل حاشیه‌ساز پیرامون زندگی دانش‌آموز مانند: (اعتیاد طلاق، سرپرستی دانش‌آموز) و هم‌چنین دیگر مسائلی که مربوط به حوزه روان‌شناسی و روان‌شناختی می‌شود.

فرضیه سوم: بررسی عملکرد و نقش معاونین و مدیریت و مشاوران مدرسه در تربیت و تعلیم دانش‌آموز و بررسی رویکرد جلسه‌های مشاوره خانواده ماهانه ارتباط مدرسه با خانواده و هم‌چنین بررسی رویکرد عملگرایی معلمان و شرایط آموزش و امکانات مدارس و میزان توجه آموزش و پرورش به سرمایه‌گذاری فیزیکی و ساختاری و آینده‌نگری این سازمان به مسئله آینده‌سازان کشور برای افزایش رشد کمی و کیفی جامعه در ابعاد مختلف.

نتیجه‌گیری

در بحث آموزش و پرورش و تعلیم دانش‌آموزان، روان‌شناسان و دانشمندان، مقالات و کتاب‌ها بسیار زیادی تألیف و به چاپ رسانده‌اند. هدف از پژوهش انجام‌شده، بررسی رویکردهای جدید آموزشی و تلفیق آن با توجه به شرایط خانواده‌ها و دانش‌آموزان بر اساس ویژگی‌های شناختی و عاطفی هر دانش‌آموز و با توجه به منطقه جغرافیایی و محل سکونت آنها بر القای مباحثی پژوهشی و آموزشی به‌صورت مفید و کاربردی برای آنها برای ایجاد انگیزه بیشتر در دانش‌آموزان برای پیاده‌سازی مفاهیم علمی و قواعد و معانی درس عربی بر ذهن و افکار دانش‌آموزان برای رقابت بیشتر برای پذیرش مسئولیت بیشتر در تکالیف و مباحث درسی و علمی آنها برای آماده‌شدن برای زندگی در بزرگسالی و آینده‌های شکوفا و بهتر برای آینده‌سازان کشور که متأسفانه در جامعه امروز خیلی از دانش‌آموزان باذوق و اشتیاق فراوان به ناهنجاری‌های اجتماعی روی آورده و دست به دامان اعتیاد و دیگر معضلات اجتماعی شده‌اند. در این جا امور آموزش و پرورش بسیار مهم و حیاتی است؛ چون اینجانب به‌عنوان معلم به‌صورت مستقیم در مسائل آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان ارتباط داشته و با بررسی‌های مختلف در مناطق گوناگون به نتایجی رسیده که به شرح ذیل ارائه می‌شود: در مدارس و آموزش و پرورش مدیران و کادر اجرایی مدارس با سهل‌گیری در امر آموزش و نمره‌دهی با اصرار فراوان به معلمان برای به اتمام رساندن دوره متوسطه اول توسط دانش‌آموزان پرداخته و به دلیل عدم انحراف تربیتی و معضلات اجتماعی فراوان که کم و بیش خانواده‌ها و جامعه با آن روبرو است، کاسته می‌شود و دانش‌آموزان دوره متوسطه اول به‌خوبی پشت سر بگذارند و اگر تمایل به ادامه تحصیل در مقاطع بعدی را داشته باشند، ادامه دهند. در اینجا دانش‌آموزان دسته‌بندی و گروه‌بندی شده و سرنوشت دانش‌آموزان و تصمیمات آنها روند کلی و آینده آنها تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. بحث دیگری که در اینجا باید به آن پرداخته شود، سطح فرهنگی دانش‌آموزان در مناطق مختلف است و بحث اعتقادی آنها علی‌الخصوص بحث اعتقادی خانواده‌ی آنها در درس عربی بسیار اهمیت دارد که می‌توان در بحث آموزش حضوری و غیرحضوری به‌صورت مستقیم مشاهده و درک کرد. همان‌طور که در گروه شماره 1 و 2 به تفاوت فرهنگی و اجتماعی دانش‌آموزان و خانواده‌های آنها به‌خوبی می‌توان درک کرد. این که چه میزان دانش‌آموزان به درس عربی یا دیگر دروس

مدرسه علاقه‌مند و میزان ترک تحصیلی دانش‌آموزان و میزان حضور دانش‌آموزان به میزان اهمیت خانواده‌ها به وضعیت تحصیلی فرزندان خود دارد.

منابع

- 1- متقی زاده عیسی، پروینی خلیل، نیکوبخت، محمدرضا، محمدی رکمتی دانش. میزان استفاده دبیران از راهبردهای تدریس متون کتاب عربی دوره پیش‌دانشگاهی. فصل‌نامه نوآوری آموزشی، 1389، دوره 9، شماره 35.
- 2- متقی زاده عیسی، نیکوبخت، محمدرضا، دانش رکمتی مهدی. بررسی موفقیت بخش کارگاه ترجمه در کتاب‌های عربی دوره دبیرستان از دیدگاه معلمان و دانش‌آموزان شهرستان درود. محکمه علمیة فصلیه آدابها و العریبه للغه الایرانیة الجمعیه (علمی و پژوهشی)، 1392، شماره 15.
- 3- تقی زاده سید علاء. عنوان طراحی الگویی برای دانش آموزش مهارت ترجمه از عربی به فارسی و برعکس انجام داده است. پایان‌نامه دکترا، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، 1395.
- 4- اجاقی محمد. نقد و بررسی کتاب‌های دوره راهنمایی بر اساس روش دستور ترجمه. پایان‌نامه ارشد، دانشگاه اصفهان، دانشکده زبان‌های خارجی، 1395.
- 5- مقبولی مریم. بررسی تحولات آموزش زبان عربی در مدارس متوسطه دوم وفاق‌های پیش‌رو از انقلاب اسلامی تاکنون. پایان‌نامه ارشد، دانشگاه بیرجند، دانشکده علوم انسانی، 1395.
- 6- ناظمیان رضا. کتاب فن ترجمه از عربی به فارسی. چاپ سوم، سمت، 1392.
- 7- خنیفر حسین. کتاب نگاهی دوباره به روش‌ها و فنون تدریس، چاپ پانزدهم، مؤسسه بوستان کتاب، 1395.
- 8- سیف‌علی اکبر. کتاب روان‌شناسی پرورشی روان‌شناسی یادگیری و آموزش، ویراست نو، کتاب رشد، 1383.
- 9- کدیور پروین. کتاب روان‌شناسی تربیتی، ویراست دوم، سمت، 1393.
- 10- ارم سیاوش، افلاکی حسین. استفاده از روش از روش تدریس مبتنی بر بحث گروهی. نخستین همایش ملی علوم تربیتی و روان‌شناسی، آذر 1393.
- 11- مهرابی مرضیه، ماهور سپیده. بررسی تأثیر گونه بستر در کلاس‌های مجازی هم‌زمان بردرک شفاهی زبان آموزان ایرانی، پلت فرم ادوب کانکت ونرم افزار اسکایپ. جستارهای زبانی، خرداد و تیر 1397، صص 276-251.
- 12- سیف‌علی اکبر. روان‌شناسی پرورشی روان‌شناسی یادگیری و آموزش. ویراست نو، کتاب رشد، 1383.
- 13- مهرابی مرضیه، ماهور سپیده. بررسی تأثیر گونه بستر در کلاس‌های مجازی هم‌زمان بردرک شفاهی زبان آموزان ایرانی، پلت فرم ادوب کانکت ونرم افزار اسکایپ. جستارهای زبانی، خرداد و تیر 1397، صص 276-251.

Commented [Editor1]: شماره 9، 12 و 13 تکراری بودند دو

مورد را حذف کردیم
هر سه رفرنس:

کدیور پروین. کتاب روان‌شناسی تربیتی، ویراست دوم،
سمت، 1393.